

1924 ÁPRILIS 15.

ERDÉSZETI LAPOK

LXIII. ÉVF.

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

KÖZLÖNYE

4. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

Előfizetési díj 1924 év II. felére 40.000 K (erd. altiszteknek 20.000 K)

Az Országos Erdészeti Egyesület tagjai a tagjárulékok (alap. kamat vagy tagdíj) és az időnkint közzétett pótdíj fejében kapják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. emelet

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnének.

(Telefon: 37—22.)

Az Alföld felszine

Irta: dr. Cholnoky Jenő egyetemi tanár

(Befejező közlemény)

A folyók medrének helyváltozásai következtében különösen két képződményt találunk nagyon gyakran. Az egyik képződmény az elhagyott folyókanyarulat, az ugynevezett morotva. Tudjuk, hogy a kanyargós folyók kanyarulatai fokozatosan tulfejlődnek. A kanyarulat mindig jobban kiöblösödik, míg végre olyan hosszú vargabetűt ír le a folyó, hogy az árvíz átszakítja a megkeskenyedett nyakat, új, egyenes medret váj s a kanyarulat elmarad, tóvá lesz. A kanyarulatnak az élő mederrel való kapcsolata helyén a folyó zátonyt épít és ezzel egészen elrekeszti. Ezt a zátonyt az alföldiek malágnak nevezik s tudják, hogy ilyen helyen könnyű átmenni a különben mocsaras, ingoványos morotván. Lassankint egészen elkülönül a folyótól s morotva (Tisza-ujlak vidékén vápa) lesz belőle. Csendesvizü, iszaposfenekü,

buja növényzettel körülvevett, rejtelmes tó ez. Az árvizek lassankint föliszapolják, a belevesző növényi hulladék, az esőviztől belemosott iszap, a levegőből hulló por lassankint feltöltik s száraz mélyedés lesz belőle. Még ilyenkor is könnyű felismerni a hajdani mélyedést. Azok közül, amelyeket ismerek, legmesszebb van a Tiszától néhány morotva Karcag és Kunmadaras tájékán.

Morotvák persze lehetnek nemcsak a fiatal pleisztocénkori térszínen, hanem az alluviális térszínen is. Ezek persze sokkal fiatalabbak, sokkal kevésbé betemetettek s nagyon meglátszik rajtuk, hogy alig-alig váltak még igazán le a folyótól.

A második nagyon fontos és település szempontjából is, erdősítés szempontjából is igen érdekes képződmények az ugynevezett *parti dünék*.

A Tisza síkján az uralkodó, száraz szél az északi, északnyugati szél. Csak a bánási, délkeleti zugban váltja ezt föl a délkeleti kossava.

Ha már most a Tisza valamelyik kanyarulata a széllel szemben fejlődik, akkor a fokozatosan oldaltmozduló meder elhagyott partjáról a zátonyok homokját a szél kiragadja, de nem viszi messze, mert a parti növényzet mindjárt megköti. Mivel ez a szakaszos homokkiszállítás több rótában történik a szél alatt fekvő partokon, tehát a Közép-Tiszán a folyó balpartján párhuzamos, hosszú gátak keletkeznek. Csodálatos jelenségek ezek! Hosszu, kanyargós gátak egymás mellett homokból. Kunhalmok, prehisztorikus temetődombok emelkednek rajtuk, mintha fölékesitenék. A gerincek közt rendszeren elszikersedik a terület s ezeknek fakó, gyér növényzete élénken elüt a gerincek üde, buja növénytakarójától.

Legszebben fejlődtek ki a parti dünék a Tisza balpartján, Tiszafüred és Fegyvernek közt. Ez a terület klasszikus ebből a szempontból. A Tisza jobb partján óriási ártér terjed ki egész a mátraalji eredeti felszín lépcsőfokáig. Délnyugatra a Hortobágy óriási ártéri síksága hajdan szintén víz alatt állott árviz idején. Ez a terület a tengernyi vízből sziget-szerűen emelkedett ki. Gondoljuk meg, hogy nagy árviz ide-

jén a Tokaj—Balmazújváros—Berettyóújfalú—Csongrád—Szolnok—Jászberény—Szerencs—Tokaj pontokkal körülvett terület egyetlen nagy tóvá lett. Ebből emelkedett ki a parti-dűnés terület, mint valóságos sziget. Azért vannak egymás mellett itt sűrűn a nagy községek: Tiszafüred, Tiszaörvény, Tiszaszöllős, Tiszaderzs, Abádszalók, Tiszaigar, Tiszaroff, Kunhegyes, Kunmadaras, Tiszaórs, Egyek stb. A prehisztórikus időkben is sűrű lakossága lehetett, amint a tömérdek régészeti lelet mutatja.

A második, sokkal kisebb parti dűne vidék Szolnoktól délre van, a Tisza balpartján, Szanda környékén, de ez kicsiny. A következő sokkal nagyobb Szentés és Orosháza között. Innen délre már csak egyes, de annál nagyobb parti dűnét találunk. Ilyen a szegedi Öthalom. Akkor keletkezett, amikor a Tisza még tőle nyugatra folyt. Még nagyobb a Majdán és Oroszlámos közt emelkedő gát, Szegedtől délre. De ilyen parti dűnén van Zenta, Ada, Törökbecse stb. is, mert ezek árvízmentes magaslatok voltak.

A Duna mellett csak a Budapesttől délfelé, Bajáig lenyúló fiatal pleisztocénkori terraszon vannak ilyen, ma már meglehetősen elmosódott parti dűnék. Legszebbeket látni Csepel-szigetén, aztán Kiskunlacháza táján, lefelé, egészen a solti tanuhegyig. Ezentul csak nyomokban ismerhetők fel, de már a térszín domborzatában alig-alig szerepelnek.

A délbácskai terraszon óriási morotvák találhatók, de parti dűnék itt nincsenek. Homokos területek ugyan akadnak, s ezek valószínűleg régi parti dűnék, de formájukat már teljesen elvesztették.*

Még csak a jelenlegi folyóárterek, illetőleg alluviális szintek formakincséről kell néhány szót szólnunk. A folyók közül a Duna egészen Kalocsa vidékéig zátonyos, mert durva hordaléka van. Ilyen helyen a zátonyképződés szétágazásokra, fattyúágak keletkezésére szolgáltat okot. Az ártéren sok ilyen szűk, sokszor egészen keskeny, félig-meddig betemetődött fattyúágat látunk s az ágak mélyedéseit egymástól alacsony,

* A morotvákról és parti dűnékről l. Cholnoky: „A Tiszameder helyváltozásai“ Földr. Közl. 1907. XXXV. k. IX—X, füzet.

homokos háta, hajdani zátonyok választják el. Kitünő erdőtalaj ez mindenütt s a gátakkal mentesített területeknek legalacsonyabb részei csakugyan legalkalmasabbak erdőgazdálkodásra, mert savanyu fü terem rajtuk.

Kalocsától lefelé a Duna olyanformán kanyarog, mint a Tisza, mert esése lényegesen megcsökkent. Azért árterén nem elhagyott fattyuágakat, hanem tiszai típusu holt medreket, morotvákat találunk, de sokkal nagyobbakat, mint a Tisza árterén. A Dráva torkolatán alul megint durva törmeléke van a folyónak s nagyobb az esése is, azért megint zátonyosabb, de azért kanyarog is, mert hisz a kétféle típus között fokozatos átmenet van.

A Tisza torkolatán alul megint vegyes jellegű, de a Száván alul megint tipusosan zátonyos sok törmeléke miatt.

Az Alföld minden részén keletkezhetnek *szikes foltok*. Minden olyan helyen, ahol a felszíni víz megáll, az igazi mezei növényzet felvirulását nem engedi meg, mocsári növényzet pedig az időszakosan elöntött területen nem keletkezhetik, ott a talajban sók, többek közt a nátriumhidroszilikát, vagy vízüveg halmozódik fel s ez a talajt annyira összekeményíti, hogy csakánnyal alig lehet vágni. A vízüveg, sajnos, normális hőmérsékletű vízben nem oldódik, azért még öntözéssel is nehéz eltávolítani belőle ezt a sót. De ha a talajt egyszer porrá zúztuk s többé nem engedjük meg a sók felhalmozódását pl. állandó öntözéssel, akkor aztán megjavítható a talaj. De minden kétséget kizárólag bizonyos, hogy először porrá kell zuzni a talajt. Homok lesz belőle. A homok minden szeme vízüveggel összecementezett agyag, de ez irrelevans. Ezt a homokot okszerű trágyázással és öntözéssel nem hagyjuk többé összekeménykedni s akkor kitünő talaj lehet belőle. Csak azt ne várjuk, hogy az összecementező anyagot valamiképen el tudjuk belőle távolítani. Ez nem megy. A többi só öntözéssel kilugozható, de a vízüveget csak forró vízzel tudnánk belőle eltávolítani. Erre tehát ne is gondoljunk, hanem bánjunk vele úgy, mint más sziklával, zuzzuk porrá és aztán ne engedjük többé összekeménykedni. Az igazi futóhomok jó és olesó trágyának kinálkozik a lazításhoz és az összetapadás megnehe-

zítéséhez. De minderről csak a kísérletek fognak bennünket kellőképen tájékoztatni.

Olyan helyen, ahol nem a felszíni vizek gyűlnek össze stagnálva, hanem ahol az általajból fakad fel a víz s úgy árasztja el a területet, ott nem szikesedés, hanem igazi mocsárképződés van. Ilyen a mély morotvák fenekének képződménye. Amikor már a morotvák a talajviz színe fölé feltöltődtek, akkor azok is elszikesednek, mint pl. az Üllő-lapos, vagy az Oktalan-lapos Kunmadaras és Karcag között. Alulról fel-fakadó víz tölti meg a Keckeméttől délre lévő, nádas mocsarakat, azért ezek nem szikesednek.*

Az Országos Erdészeti Egyesület tradíciója

Irta: *Ormai Kálmán.*

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóváasztmányának az 1924. évi január hó 23-án tartott rendes ülésén egy eddig elő nem fordult olyan szokatlan esemény játszódott le (lásd: *Erdészeti Lapok* 1924. évi 2. füzet, 42—44. oldal), amely mellett szó nélkül elmenni igazán nem lehet.

Az történt ott, hogy, amidőn a titkár az igazgatóváasztmány tizennégy tagjának lemondásáról jelentését megtette és az erről szóló levelet felolvasta, Kovács Gábor választmányi tag a választmányon ezen lemondások feletti határozathozatala előtt szólásra jelentkezett, ebben bírálat tárgyává téve magának a lemondásnak tényét és annak indokát, figyelmeztet, hogy a lemondottak megfeleltek arról:

1. hogy az egyesületben valamennyien csak egy ügyet szolgálunk;

2. hogy a többség döntése előtt meg kell hajolni annak is, aki más véleményen volt; és

3. latolgatja a lemondás indokául felhozott tradíciót, melyet

* Jelen értekezéshez az illusztris szerző az Alföld morphologiai térképét is csatolta, amely az előadottakat szemléltetővé teszi. Sajnos, a lap anyagi viszonyai ennek közzétételét lehetetlenné tették s így a Földrajzi Közlemények 1910. évi (38.) kötetének X. füzetére hivatkozunk, ahol az már megjelent.

Szerk.

ügy magyaráz, mintha a lemondottak csak arra gondoltak volna, hogy az első alelnöki (szakelnöki) tisztet csak az államerdészet mindenkori feje töltheti be.

Kovács Gábor után *Huszár* Tibor választmányi tag szólalt fel, aki teljesen magáévá teszi *Kovács* Gábor indítványát és azt csak azzal kívánja kiegészíteni, hogy az teljes szöveggel az ülés jegyzőkönyvébe iktattassék.

Az igazgatóválasztmány egyhangu határozattal elfogadta *Kovács* Gábor és *Huszár* Tibor indítványát.

Elsősorban is kérdem tisztelettel, hogy szokás-e az társadalmi életünkben, hogy bárkinek saját és tisztán egyéni meggyőződésből folyó elhatározását bárki is, habár csak szűkebb társadalmi körben is, nyilvánosan bírálat tárgyává tegye? Helyes-e egy országos ügyet szolgáló egyesület igazgatóválasztmányának egy ilyen egyéni elhatározás feletti bírálatot nemcsak magáévá tenni, hanem azt egyhangu határozattal a jelenlegi egyesületi tagok és utódaink épülésére szószerint még jegyzőkönyvbe is iktatni?

Szerény nézetem szerint nem. Mert, amint ezt az igazgatóválasztmány megcselekedte, lelépett arról a helyes utról, amelyet egyesületünk országos ügyének csakis tagtársaink közötti zavartalan egyetértés fenntartása és mélyítésével elérhető sikeres előbbrevitele érdekében mindenkor és minden körülmények között követnie kell.

Tudomásom és harminenyolcéves egyesületi tagságom ideje alatt közvetlenül szerzett tapasztalataim igazolják azt, hogy amióta egyesületünk fennáll, annak elnöksége és igazgatóválasztmánya egyesületi tagjaink összességének és a mindenkor közgyűlésnek mindenkor olyan osztatlan bizalmával rendelkezett, hogy az elnökségnek és az igazgatóválasztmánynak az elnök és a két alelnök megválasztására irányuló jelölési jogát eddig bárki is kétségbevonta volna és soha még gondolatban sem merült fel annak szüksége, hogy a magától értetődő és a pártatlan, békés és egyetértő munkálkodás érdekében is okvetlenül szükséges ezen összbizalom még az alapszabályokba is beiktattassék.

Az elnökség és az igazgatóválasztmány iránt eddig min-

mindenkor megnyilatkozott ezen öszszbizalom tette lehetővé azt az el nem vitatható és egyesületünknek s a magyar erdészetnek érdekében is felette üdvös ténykörülményt, hogy egyesületünk fennállása óta az elnöki és a két alelnöki tisztség mindenkor az elnökség és az igazgatóválasztmánynak az adott viszonyok és körülmények latbavetésével jól megfontolt javaslatára, habár titkos szavazás utján, de legcsekélyebb disszonáns hang és szó nélkül mindenkor egyhangu választással tölletett be; és miután egyesületünk tagjai között a közelmultban is az állami erdészet legalább is kétharmadrész többséggel volt képviselve és természetsszerűleg az igazgatóválasztmányban is hasonló többséggel rendelkezett, minden elfogulatlanul gondolkozó természetsszerűnek találta és természetsszerűnek fogja találni ma is, hogy az állami erdészet, nagy többségére támaszkodva, joggal magának vindikálta az elnökségben az első alelnöki (szakelnöki) tisztséget és azt mindenkor az állami erdészetnek érdemekben leggazdagabb tagjával, de nem mindenkor az állami kormányzati igazgatás aktív vezető funkcionáriusával töllette be.

A lemondottak a régi tradícióra való utalással bizonyára ezt értették, érthették azonban jogosan azt is, hogy szakunk csak önmagát tiszteli meg, ha az érdemek gazdag sorozatával bíró egyik vezető egyéniségét kívánja úgy az egyesület, mint szakunk további boldogulására továbbra is az alelnöki tisztség nehéz ügykörével megbízni.

A tradíciónak ezzel a magyarázatával egyezően ilyen megértő és harmonikus volt eddig egyesületünkben a magyar erdészetnek jelentékenyen nagy előnyére és az Országos Erdészeti Egyesületnek úgy erkölcsi, mint anyagi szempontból is általános elismert eredményes ténykedésére az egyesületi élet. Ezt az egyetértést és megértő harmoniát szaggatta szét és helyébe egyesületünknek és ezzel a magyar erdészetnek is nagy hátrányára a visszavonás, egyenetlenség és pártoskodás tüzet borította lángra az 1923. évi december 19-i közgyűlésen az elnökség és az igazgatóválasztmány jól megfontolt jelölő javaslatával szemben lepergett meglepetésszerű választás.

Kérdem mindezek után tisztelettel, hogy jogosan hivatkozta-e a tisztségükről lemondottak levelükben az Erdészeti Egye-

sület régi tradícióinak sérelmére? Én azt hiszem és úgy vélem, hogy igen. Mert szó sincs róla, hogy vita tárgyát ne képezhetné országos ügyet szolgáló társadalmi egyesületünk első alelnöki (szakelnöki) tisztsége inkompatibilitásának kérdése, ez azonban szerény nézetem szerint az igazgatóválasztmányban rendes felszólalás útján lett volna elintézendő, annál is inkább, mert lehetséges, hogy a megfelelő érvelés nemcsak a választmányt, de magát az elnökséget is meggyőzte volna a felszólaló igazságairól és maga után vontta volna a konzekvencia levonását.

*

Ormai tagtársunk fenti véleménynyilvánítását közzétéve, engedtessek meg, hogy a szigorú tárgyilagosságnak arról az álláspontjáról, melyről az *Erdészeti Lapok* szakunk közéleti jelenségeit mindenkoron megítélni szokták, ahhoz néhány megjegyzést fűzzünk. Szívesen bíztuk volna az eseményeknek kommentálását a magyar erdészet történetére s nem is óhajtunk a történetírónak semmiképpen sem elébevágni, de a fentiekben foglalt néhány ténybeli tévedés arra késztet, hogy ezeket már most megállapítsuk, anélkül, hogy ezzel legkevésbé is párt-szemponthoz kívánnánk képviselni vagy szolgálni.

Az elfogulatlan szemlélő előtt már hosszabb idő óta nyilvánvaló volt, hogy erdészeti társadalmunkban belső feszültségek léptek fel, mint egy erős akcióval szemben természet-szerűen kifejlődő reakció. Oly nagy önfegyelmelzettséggel bíró szervezetben, mint amilyen a magyar erdészeté, a véleményeltérés sokáig kellő kifejezés nélkül maradt — s talán éppen ez eshetik joggal kifogás alá — hogy azután váratlanul annál meglepőbb külső kifejezésre jusson.

A tradicionális zavartalan egyetértés tehát már évek óta nem volt meg régi teljességében, bár a külső látszat még az ellenkezőre vallott.

Egyébiránt az osztatlan bizalom birtokosa egyesületünkben mindig elsősorban az elnök személye volt, az alelnöki állások betöltése is többnyire, de nem mindig volt egyhangú. Nem volt az nevezetesen 1899-ben, de 1896-ban, 1902-ben, 1905-ben és 1908-ban is jelentkezett több-kevesebb ellenzéki szavazat.

Ormai szerint eddig szükségtelen volt, hogy az össz-bizalom az alapszabályokba iktattassék. A bizalom összpontosulhat valakiben, de alapszabályokban nem biztosítható senkinek sem. Ha azonban ezen szavai úgy értendők, hogy a választmánynak az elnökség és a választmány tagjaira jelölési jogot kíván ezentúl biztosítani, úgy ebben egyetértünk vele vele s a gyakorlat legutóbbi időben erre az utra is tért; alapszabályaink jelenleg nem tartalmazznak erre nézve rendelkezést s talán túlzott és nem egészen gyakorlatias szabadelvűséggel *teljesen* a közgyűlésre bízták a választást, bár másfelől az egyesületi tagok jelölőjogát sem korlátozták. Kétségtelen, hogy u. n. hivatalos jelölés és lista mellett is érintetlenül kell maradni a közgyűlés minden tagjának az a joga, hogy azon meggyőződése szerinti változtatásokat tegyen vagy más listával lépjen elő.

A közgyűlés eseményei a közgyűlésen részt nem vett tagok előtt bizonyos magyarázatra szorultak, hiszen vidéken a közgyűlést követően téves hírek is terjedtek el. Valószínűen ennek volt tulajdonítható *Kovács* Gábor választmányi tag felszólalása a január 23-án tartott választmányi ülésen, amelynek alapján a választmány néhány tagjának lemondását mély sajnálattal vette tudomásul. S ha *Huszár* Tibor választmányi tag *Kovács* felszólalását szószerint kívánta jegyzőkönyvbe iktatni, tette ezt bizonyára azért, mert a kommentálásra legilletékesebbnek a választmányt tartotta s erre a jegyzőkönyvben való nyugodthangu, személyi él nélküli megnyilatkozást mindenesetre célszerűbbnek s az egyesület békéjét inkább szolgálónak ítélte, mint pártszempontok által sugalt cikkeket.

Hogy e mellett a helyzet bizonyos kritikai megvilágításban is részesült, az csak természetes és egyáltalában nem szokatlan dolog függetlenséget élvező egyesületekben.

Az O. E. E. régi, ideális alapokra épített egyesület. Célja az alapszabályok 1. §-a szerint Magyarország erdőgazdaságának érdekeit megóvni és előmozdítani. Evégből egyesültek benne erdőbirtokosok, erdőtisztek, a faipar képviselői és más az erdőgazdaság iránt érzékkel és megértéssel viseltető érdeklődők; az egyesület a régi, kevésbé materiális felfogás szerint ezek egyikének sem egyoldalú értelemben vett érdekképvisellete, ha-

nem az ügyeket elsősorban az ország erdőgazdaságának magasabb szempontjából mérlegeli s csak ezen felsőbb szempont által szabott korlátok között *érdekképviselőt* a szó mai közkeletű értelmében. Ez egyáltalában nem áll ellentétben azzal a tényvel, hogy az egyesület régebben az állami erdőtisztek ügyével ismételten foglalkozott, mert ezek alárendelt akkori helyzete más tisztviselői kategóriákkal szemben éppen veszélyt jelentett a magyar erdőgazdaságra nézve is; s nem állja viszont ez a fel fogás semmiképen sem útját annak, hogy a magyar erdőbirtok minden jogos és méltányos igénye és kívánsága az egyesületben illetékes és lelkes szószólóra találjon, aminek az egyesület régebbi és újabbkori működése egyaránt le nem tagadható bizonyítéka.

Ezeknek megállapítására egyébiránt nem annyira a jelen alkalomból történt egyes megjegyzések indítottak, hanem az az időnként fel-felmerülő nézet, hogy az egyesület tulajdonképen tisztviselői érdekképviselőt.

Ormai további fejtegetéseiben teljesen a pártszempontok domborodnak ki. Részünkről az eddig mondottak után ezekre nézve csak egyik ténybeli tévedését kívánjuk helyreigazítani.

Már az intéger Magyarország idejében is téves volt az a nézet, hogy az állami erdőtisztzi kar abszolút többségben van az egyesületben s téves ez ma is. 1923 végével Csonka-Magyarországon élő tagjaink közül 8.3% a földbirtokos, 5.3% a jogi személy (város, hivatal stb.), 4.2% a kereskedelem és faipar képviselője, 28.5% az aktív, 7% a nyugdíjas állami erdőtiszt, 33% a magánszolgálatban álló erdőtiszt, 10.5% az erdészeti főiskolai hallgató és 3.2% az egyéb foglalkozású.

Ellenben tény az, hogy az egyesületi életben aktív szerepet mindig leginkább az állami erdőtisztek vittek s nincsen senki, aki lelkes közreműködésüket, nagy sullyal bíró szabad véleménynyilvánításukat ne óhajtáná a jövőben is teljes mértékben s aki tagadná az egyesületben s ezzel a magyar erdőgazdaság társadalmi életében vitt szerepük teljes jogosságát.

Legkevesébbé legutóbbi közgyűlésünk adhat okot az ellenkező vélekedésre, amelyen — amint már közölve volt — 205

államerdészeti, 80 magánuradalmi erdőtiszt, 11 erdőbirtokos és néhány másfoglalkozású egyesületi tag vett részt.

Ezzel a közgyűlésre és fejleményeire vonatkozó vitát a magunk részéről lezárjuk. **Szerk.**

K Ü L Ö N F É L É K

Kérelem a fára vonatkozó szállítási igazolványok tulajdonosaihoz. F. hó 15-től a Faértékesítő Hivatal által kiadott szállítási igazolványok érvényüket veszítik s a fel nem használt igazolványok után a feleknek követelésük van a nevezett hivattal szemben.

Tisztelettel kérjük az összes érdekelteket (uradalmakat, fatermelőket, fakereskedőket és faiparosokat), hogy *a leszámolás során a Faértékesítő Hivatalt felhatalmazni méltóztassanak, hogy ily címen jelentkező követelésüket a soproni erdőmérnöki főiskola hiányos felszerelésének kiegészítésére az Országos Erdészeti Egyesület 23.602. sz. csekkszámlájára utalja át.*

A bányavállalatok több, mint 300 millió koronával támogatták eddig a főiskola bánya- és kohómérnöki fakultásait. Kérjük, hogy az erdészeti, fakereskedelmi és faipari érdekeltég hasonló áldozatkészséget tanúsítson az erdőmérnöki fakultással szemben, egyelőre ezeknek a visszatérítendő összegeknek átengedése által!

Az egyesületi tag- és pótdíjak újabb szabályozása. A korona vásárlóerejének a múlt év vége óta bekövetkezett igen nagymértékű süllyedése teljesen tarthatatlanná tette az akkor megállapított pótdíjakat. Az O. E. E. eddig az idők jobbrafordultát várva, tulontul mérsékelten szabta meg tagjainak járulékait, annyira, hogy immár saját adminisztrációjának költségei sem fedezhetők a folytonos drágulás közepette s az *Erdészeti Lapok* is ma holnap teljesen elsorvadnak az óriási nyomdai költségek következtében.

Más egyesületek már régóta sokkalta nagyobb mértékben vették igénybe tagjaik áldozatkészségét, mint az O. E. E.

Ha az anyagi eszközöknek mindent megbénító hiányától egyesületünket mentesíteni akarjuk, ha az eddigi szűkös gazdálkodás kárait pótolni s az egyesület teljesítőképességét ismét emelni kívánjuk, határozott lépéssel kell közelednünk a tagjárulékok békeparitásához, amely mögött a megnagyobbodott számok ellenére a közelmúlt években messze elmaradtunk.

Az *Erdészeti Lapok* összezsugorodtak, szakkönyvet — bármennyire szükség lenne reá — nem adhattunk ki, az Erdészeti Zsebnaptár is évek óta szünetel, az egyesületi székház sürgős helyreállításra szorul, a személyzet javadalmazása felette szerény s egyes teendők a kellő személyzet és anyagi eszközök hiányában évek óta elmaradtak.

• Mindezen végre is segíteni kell!

Az O. E. E. igazgató-választmánya f. hó 11-én tartott ülésében az esetelt helyzet mérlegelése alapján a f. évre a tag- és pótdijakat alapító és rendes tagokra egyaránt a következőkben állapította meg:

Földbirtokosok, fakerekedők, faiparosok és jogi személyek (városok, testületek, részvénytársaságok stb.) a régi 16 arany koronát fizetik; tisztviselők, s általában kötött jövedelmű tagok a f. évben 4 aranykoronát fizetnek s az elnökség fel van hatalmazva, hogy az illetők indokolt kívánságára méltányos esetekben ezt az összeget is mérsékelje. Végül főiskolai hallgatók tag- és pótdija 1 aranykorona.

Az aranykorona f. évi június hó végéig teljesített befizetéseknél 16.000 papirkoronának számítandó, azután az egyenérték újból lesz megállapítandó.

Julius 1-én túl az említett összegek, ha előbb be nem küldettek, havonként 10 százalék pótlékkal növekednek.

Az *Erdészeti Lapok* előfizetési díja negyedévenként 20.000 K, erdészeti altiszteknek 10.000 K. Az eddig befizetett évi előfizetési díjakkal az előfizetés június végéig rendezve van.

Tisztelettel kérjük, hogy azon t. tagtársak, akik eddig még kötelezettségüknek nem tettek eleget, tartozásukat a januári számhoz csatolt postatakarékpénztári csekk felhasználásával innár a fentiek figyelembevételével mielőbb egyen-

litsék ki; azok részére, akik az eddigi tagdíjat már befizették, a különbözet beküldésére májusi számunkhoz újabb csekk-lapot fogunk esatolni.

Személyi hírek. A Kormányzó Ur Öföméltósága *Medveczky* Ernő m. kir. főerdőtanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki, *Almássy* István, *Ivanich* Ferenc és *Kallivoda* Andor m. kir. főerdőtanácsosoknak pedig a miniszteri tanácsosi címet és jelleget, továbbá *Csopey* Kornél, *Hibbján* János, *Gruber* Gyula, *Furherr* János, dr. *Hoffmann* Gyula és *Dezsényi* Jenő m. kir. főerdőtanácsosoknak a hazai erdőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemeik elismeréseül a magyar királyi gazdasági főtanácsosi címet adományozta. — A m. kir. földművelésügyi miniszter az 1879:XXXI. t.-c. 36. §-a értelmében megkívánt erdészeti szakképzettség megbírálására alakított bizottságban megüresedett tagsági helyekre *Doroszlai* Gábor miniszteri tanácsost, *Chabada* Géza m. kir. főerdőtanácsost, *Czillinger* János ny. kir. erdőfelügyelőt, *Lesenyi* Ferenc főiskolai r. k. tanárt és *Nagy* László érsekségi erdőfelügyelőt nevezte ki.

Fogassy Gyula erdőtanácsos, a Wenckheim grófi család borossebesi uradalmának vezetője, a birtoknak a román kormány részéről történt elkobzása következtében visszatért hazájába és Győrött telepedett meg.

Halálozás. **Mariányi** János ny. min. tanácsos, a susáki erdőhivatal egykori érdemes főnöke, az OEE rendes tagja, amint megilletődéssel értesülünk, váratlanul elhunyt. Béke hamvaira!

Adományok. A Selmeczbányaiak Egyesülete által folyó év március hó 1-én rendezett jótékonycélu műsoros táncestélyre szóló tiszteletjegy megváltása címén az egyesülethez a hazai bányászat köréből 705.000 K adomány érkezett, mely összeg csaknem egészben a soproni bánya- és erdőmérnöki főiskolai ifjúság segélyezésére lett fordítva. Fogadják a nemesszivű adakozók az egyesület hálás köszönetének nyilvánítását. — **Machay** Szilveszter, ny. MÁV felügyelő, a soproni m. kir. bánya- és erdőmérnöki főiskola menzája javára 25.000 koronát adományozott. Fogadja adományozó ez uton a főiskolai tanács jegyzőkönyvileg is megörökített köszönetét.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

I.

A m. kir. minisztériumnak 2183/1924. M. E. számú rendelete a fa- és faszénkészletek felhasználásának és forgalombahozatalának szabályozása, valamint tájékoztató árúknak megállapítása tárgyában kiadott 10780/1920. M. E. számú rendelet módosításáról szóló 2461/1921. M. E. számú rendelet hatályon kívül helyezése tárgyában.

A m. kir. minisztérium az 1922. évi XVII. t.-c. 6. §-ának 1. bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. Megszűnik a Magyarországi Faértékesítő Hivatalnak az a joga, hogy a bejelentés alá eső hazai termelésű tűzifa, faszén, gömbölyű, fűrészelt, hasított vagy bárdolt és egyéb műfafélék készleteiből közellátás céljaira 30%-ot igénybevehet s a készletek tulajdonosai egész készletükkel szabadon rendelkezhetnek.

2. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe és életbeléptetésével az igénybevétel tárgyában 2461/1921. M. E. szám alatt kiadott (a *Budapesti Közlöny*-nek 1921. évi április hó 12. napján megjelent 77. számában kihirdetett) rendelet hatályát veszti.

A jelen rendelettel hatályon kívül helyezett rendelkezések hatályosságának ideje alatt elkövetett büncselekmények elbírálására továbbra is az említett rendelkezések irányadók (1916: IV. t.-c. 8. §.). Ez a szabály megfelelő értelemben alkalmazást nyer az Erdő- és Faügyek Országos Kormánybiztosa által saját hatáskörében hatályon kívül helyezett, vagy felfüggesztett rendelkezések hatályosságának ideje alatt elkövetett büncselekményekre is.

Budapest, 1924. évi március hó 21-én.

Gróf *Bethlen István*, s k.
m. kir. miniszterelnök.

II.

A m. kir. minisztériumnak 2667/1924. M. E. számú rendelete a fa és faszén forgalmának szabaddátétele tárgyában.

A m. kir. minisztérium az 1922. XVII. t.-c. 6. §-ának 1. bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §. A fa- és faszénkészletek bejelentésére és nyilvántartására, valamint felhasználásuknak és forgalombahozataluknak szabályozására vonatkozó 1851/1917. M. E. (a *Budapesti Közlöny*-nek 1917. évi május hó 30. napján megjelent 122. számában kihirdetett), valamint az e rendelet egyes intézkedéseinek módosítása tárgyában kiadott 2806/1917. M. E. (a *Budapesti Közlöny*-nek 1917. évi július hó 30. napján megjelent 177. számában kihirdetett) számú rendelet az 1924. évi április hó 15-én hatályát veszti.

Ehhez képest: a faanyagok és faszén kötött forgalma az 1924. évi április hó 15-én megszűnik;

az egyes készlettulajdonosoknak az 1851/1917. M. E. sz. rendelet 1. §-ában megjelölt faválasztékokból és faszénből az 1924. évi április hó 1-én birtokukban volt mennyiséget már nem kell a Magyarországi Faértékesítő Hivatalhoz bejelenteniök;

faanyagoknak és faszénnek közforgalma vasuton, hajón, tutajba kötve vagy tutajra felterhelve való szállításához az 1924. évi április hó 15-től kezdve nincs szükség a Magyarországi Faértékesítő Hivatal által kiállított szállítási igazolványra;

az 1924. évi április 15-től megszűnik a készlettulajdonosok által felhasznált vagy eladott faanyagok és faszén után a Magyarországi Faértékesítő Hivatal részére megállapított díjak fizetésének kötelezettsége is.

2. §. A fa- és faszénkészletek tulajdonosai kötelesek készleteikben az 1924. évi január hó 1-től az 1924. évi április hó 15-ig terjedő idő alatt beállott változásokról az erre a célra szolgáló „Forgalmi jegyzék“-en legkésőbb április hó 25-ig a Magyarországi Faértékesítő Hivatalnak elszámolni.

Aki az előbbi bekezdésben megállapított kötelezettségét

megszegi, kihágást követ el és 15 (tizenöt) napig terjedhető elzárással, valamint 120.000 (egyszázhuszezer) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

3. §. A kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságoknak, mint rendőri büntető bíróságoknak, a m. kir. államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrségnek hatáskörébe tartozik.

4. §. A fa- és faszénkészletek bejelentése és nyilvántartása, valamint felhasználásuknak és forgalombahozataluknak szabályozása tárgyában kiadott már előbb említett rendeleteken felül az 1924. évi április hó 15-én hatályát veszti;

a) az ország faszükségeinek biztosítására vonatkozó 4996/1919. M. E. (a *Budapesti Közlöny*-nek 1919. évi október hó 5. napján megjelent 128. számában kihirdetett) számú, valamint az e rendelet kiegészítése tárgyában kiadott 489/1920. M. E. (a *Budapesti Közlöny*-nek 1920. évi január hó 20. napján megjelent 15. számában kihirdetett) számú rendelet;

b) a fa- és faszénkészletek felhasználásának és forgalombahozatalának szabályozása, valamint azok tájékoztató árának megállapítása tárgyában kiadott 7266/1920. M. E. (a *Budapesti Közlöny*-nek 1920. évi szeptember hó 3. napján megjelent 202. számában kihirdetett) számú rendelet;

c) a fa- és faszénkészletek felhasználásának és forgalombahozatalának szabályozása, valamint azok tájékoztató árának megállapítása tárgyában kiadott 7266/1920. M. E. számú rendelet egyes rendelkezéseinek újabb módosítására vonatkozó 6311/1923. M. E. (a *Budapesti Közlöny*-nek 1923. évi augusztus hó 30. napján megjelent 195. számában kihirdetett) számú rendelet.

Budapesten, 1924. évi április hó 4-én.

Gróf Bethlen István,
m. kir. miniszterelnök.

**Az „Erdészeti Lapok“ 1924. évi IV. füzetének
HIRDETÉSEI.**

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint 600 korona. (Egyszeri megjelenés mellett egész oldal 100.000 K.) Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egy-
ségárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Próhirdetéseknél egy szó 400 K, álláskeresleti hirdetéseknél 200 K.

Külön mellékletek megegyezés szerint.

Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő Részvénytársasága

Budapest IX, Calvin-tér 7. sz.

Elvállalja termelt, tövönálló vagy feldolgozott fakészletek bizományi értékesítését, vesz és elad bármily mennyiségű tűzifát és fűrészelt anyagokat. Értékesítési kérdésekben készséggel áll az erdőbirtokos és erdőtiszt urak rendelkezésére.

(4. XII. 4.)

Bükkműfa 1924 május hó 6-án eladásra kerül. Bővebb felvilágosítást nyújt postabélyeg beküldése ellenében a Miskolci m. kir. Erdőhivatal. (12)

Szakvizsgázott, erélyes erdőőr, ki a nagy vad ápolásában és vadászatában is kellő jártassággal bír, mielőbbi belépésre ke-restetik. Évi javadalmazás: 500 K törzsfizetés, 70.000 K drága-sági pótlék, napi két liter tej, 2 sertés és azok egyévi szaporula-tának nyárilregelő, 5 q buza, 8 q rozs, 3 q árpa, 24 kg. só, 1800 négyszögöl szántó, 200 négyszögöl kert, 12 m² tűzifa, egy öltöny nyáriruha évente, téliruha kétevente s a szokásos iődijak. Saját-kezüleg irt kérvények bizonyítvány-másolatokkal Uradalmi Erdőhivatal, Réde, Veszprém megye címre küldendők. (10)

Hazai ipar és termelés

Köszegi Fenyőmagpergetőgyár

(Köszeg, Vas megye)

ajánl tavaszi vetésre legmagasabb csiraképességet

tűlevelű-, lombfa- és
gyümölcsmagvakat,
erdei csemetéket,

erdeifenyő-, feketefenyő-, lucfenyő-, thujamagot.

1923. évi toboztermésből saját modern berende-zett magpergetőnkben pergettük ki és azok ma-gas csiraképességeért teljes szavatosságot vsllalunk.

Árjegyzék ingyen és bérmentve!

(2. IV. 4.)

Magyarország legnagyobb magpergetőgyára

Pontos és telkismertes kiszolgálás.

Alkac- és kőriscsemetékből nagy készlet

Allást keres javakorbeli erdőmérnök. Egy esztendeig ingyen szolgálna, csak lakást és tüzelőt igényel, bárminő alkalmazást elfogad. Cim: Postahivatal, Diszel, per Tapoleza. (7)

Pagonyerdészi vagy főerdőőri állást keres szakiskolát végzett, tehetséges erdőőr, ki az erdészet és a vadászat minden ágában a legmesszebbmenő követelményeknek megfelelő jártassággal rendelkezik. Oly állást keres, hol jövője, szaktudása és becsületes munkája után megbecsülve lesz. Esetleg megszállott területre is megy. Cim: M. L. Brájer Mátyás leveleivel, Teleki-utca 63. szám, Nagykanizsa. —(11)—

Vad- és erdőőri állás betöltendő a tolnaozori béruradalomnál. Erdészeti szakiskolát végzett olyan egyének, akik az erdőtelepítés, faiskola és erdőkezelésben nagy gyakorlattal rendelkeznek, biztos, jó lövők, adják be bizonyítványmásolattal felszerelt pályázatukat az uradalmi jószágfelügyelőség címére, Tolnaozorára. Javadalmazás: évi 8 q buza, 8 q rozs, 4 q árpa, 80.000 korona drágasági pótlék, 32 kg. só, 8 köbméter tűzifa, 1800 négyszögöl tengeriföld, 300 négyszögöl kertföld, 1 öreg és 1 növendékmarhatartás, vagy napi két liter tej, 2 koca szaporulatával legelő, megfelelő lődij. Átköltözési költség megtérítve. Az állás július hó 1-én foglalandó el. (8)

A kőszegi fenyőmagpergetőgyárnál **kapható, míg a készlet tart** „Taxus baccata“-mag 10 dkg. 35.000 K, továbbá „Acacia lophanta“-mag (örökzöld szoba-akácfa), 10 dkg. 32.000 K. (9)

Erdőmérnök, fiatal, nős, jelenleg is 6000 holdas erdőbirtok önálló vezetője, kitünő ajánlólevelekkel ugyancsak vezető állásba elmenne. Cim a kiadóhivatalban megtudható. (6. III. 2.)

VUK M. ÉS FIAI BUDAPEST

FATERMELŐK ÉS FAKERESKEDŐK

ALAPITTATOTT: 1847

Vásárolnak tölgydongafa-, talpfa-, vagy tűzifatermelésre alkalmas erdőket tővön és feldolgozott fakészleteket.

Iroda: V. kerület, Kálmán-utca 10.

Fatelep: V. kerület, Váczi-ut 160.

3. XII. 4.

Tölgy-, bükk-, nyár-, hárs-,

(5. XII. 4.)

DIÓ-GÖMBFÁTés egyéb keményfarönköket is
bármely mennyiségben vásárol

Furnérgyár és Keményfatermelő Rt. Bpest, IX, Csont-u. 1.

Dr. LAMM ANTAL

FENYŐMAGPERGETŐGYÁRA

KÖRMEND

Ajánl legmagasabb csiraképességű összes

**ERDEI TÚLEVELÜ- ÉS
LOMBFAMAGVAKAT ÉS
GYÜMÖLCSMAGVAKAT
VALAMINT KÜLFÖLDI
DISZFENYŐMAGVAKAT**

(1. VII. 6.)

Az „Erdészeti Lapok“ 1924. évi IV. füzetének tartalma:

	Oldal
Dr. Cholnoky Jenő: Az Alföld felszine (befejezés)	65
Ormai Kálmán: Az Országos Erdészeti Egyesület tradíciója...	69
Különlélek. Kérelem a fára vonatkozó szállítási igazolványok tulajdonosaihoz. — Az egyesületi tag- és pótdíjak újabb szabályozása. — Személyi hírek. — Halálozás. — Adományok.	75
Hivatalos közlemények. I. 2183/1924. M. E. sz. rendelet a fakészletek igénybevételének megszüntetése tárgyában.	78
II. 2667/1924. M. E. sz. rendelet a fa és faszén forgalmának szabaddátétele tárgyában.	79
Hirdetések	I—IV